Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000524994

Datum
5 oktober 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan Minister van BZK
Van dBFR

nota

Beslisnota Brief Vervolgtraject herijking gemeentefonds

Aanleiding

- U heeft de beide Kamers op 28 mei jl. per brief[1], mede namens de staatsecretaris van Financiën en de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, geïnformeerd over de herziening van het verdeelmodel gemeentefonds per 1 januari 2027.
- In de brief is toegezegd de Kamer na de zomer te informeren over het vervolgtraject: organisatorische inbedding en onderzoeksopdrachten.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de bijgaande brief, deze te ondertekenen, en mede namens de Staatssecretaris van Financiën als medefondsbeheerder en de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport als beleidsverantwoordelijke voor de jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) naar de Tweede Kamer te verzenden.
- Een afschrift van deze brief aan de Eerste Kamer te verzenden.

De brief is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën, het ministerie van VWS en de VNG en zal parallel worden voorgelegd aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport. Met de ROB is contact geweest over zijn advies dat naar verwachting rond de jaarwisseling uitkomt.

Kern

- Voor het vervolgtraject is dankbaar gebruik gemaakt van het aanbod van de VNG om gezamenlijk tot een ordentelijk proces (tijdpad, rollen en verantwoordelijkheden, (tussen)producten) te komen.
- Deze brief gaat in op de onderzoeksvoorstellen, de criteria voor het nieuwe verdeelmodel, in het bijzonder de leefwereld, Verder gaat de brief in op de organisatorische inbedding en hoe daarin aandacht is besteed aan de leefwereld en aan de diverse typen gemeenten. Tot slot wordt in de brief ingegaan op de planning.
- **Onderzoeksvoorstellen:** Fondsbeheerders, VWS en VNG treden gezamenlijk op als inhoudelijk opdrachtgever van de onderzoeksopdrachten.
- **Leefwereld:** Om te zorgen voor aansluiting met de leefwereld wordt aan de onderzoeksbureaus gevraagd om mensen die op het relevante beleidsterrein werkzaam zijn, inhoudelijk en/of financieel, bij gemeenten, ministeries,

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2026-2027, 36800 B, nr. 25

kennisinstituten, belangenorganisaties en dergelijke nadrukkelijk bij de onderzoeken te betrekken.
- We verwachten verder dat de onderzoeksbureaus in hun analyses rekening houden met diverse typen gemeenten, hen goed betrekken, en in hun voorstellen beschrijven hoe hier in het onderzoek vorm en inhoud aan gegeven gaat worden.
- Het zoeken van aansluiting met de leefwereld betekent ook dat, zoals de VNG in haar advies aangeeft, de onderzoeksbureaus zullen worden gevraagd om tot een verdeling in het sociaal domein te komen voor de afzonderlijke clusters Jeugd, Wmo en Sociale basisvoorzieningen en daarbij ook rekening te houden met de samenhang tussen de clusters en de integrale gemeentelijke beleidsvorming over de clusters heen.
- **Organisatorische inbedding:** Ter begeleiding van de onderzoeken zal er één gezamenlijke stuurgroep komen om op het politiek-bestuurlijk-strategische vlak te reflecteren op de uitkomsten inclusief de herverdeeleffecten.
- Er zullen twee begeleidingscommissies komen. De begeleidingscommissies zijn verantwoordelijk om technisch-inhoudelijk te reflecteren op het onderzoek.
- Er zal één begeleidingscommissie worden gevormd voor het onderzoek naar de clusters Jeugd, Wmo en Sociale basisvoorzieningen, en er zal één begeleidingscommissie worden gevormd voor het onderzoek naar de mogelijkheden voor inkomstenvereveningen en de herschatting van de clusters Participatie, Onderwijs en Orde en veiligheid vanwege de voorgenomen definitiewijzigingen.
- De fondsbeheerders en VWS nodigen de VNG en de ROB uit om in de begeleidingscommissies en de stuurgroep zitting te nemen. Daarnaast worden voor deze commissies en de stuurgroep personen uitgenodigd die de gemeentelijke praktijk en die van inwoners kennen. Dit, om de verbinding met de leefwereld te borgen.
- Het onderzoek naar de clusters Jeugd, Wmo, en Sociale basisvoorzieningen zal parallel lopen aan de inspanningen vanuit het ministerie van VWS, op trajecten rondom de Hervormingsagenda Jeugd, en trajecten rondom het Houdbaarheidsonderzoek Wmo.
- Naar verwachting zal de ROB rond de jaarwisseling met een advies komen over de aanpak van het herijkingsonderzoek. Op basis van het nog te ontvangen advies van de ROB zullen de opdrachtgevers in gezamenlijk overleg bezien of en hoe de aanpak van het onderzoek wordt aangepast.
- Wat de planning betreft, wordt in de brief aangegeven dat u als fondsbeheerders eraan hecht dat er voldoende tijd is om zowel methodologisch als bestuurlijk de resultaten te bezien. Daarom is voor dit vervolgtraject twee jaar nodig. U zult, gehorende hebbende alle betrokkenen, uiterlijk voor de meicirculaire 2028 beslissen of er per 1 januari 2029 aanpassingen worden doorgevoerd in het verdeelmodel en de Kamer hierover informeren.

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	**Brief TK:** Vervolgtraject herijking gemeentefonds	

Onze referentie
2026-0000524994

Datum
5 oktober 2026